

ПОЛІТИКА США ЩОДО КРИЗИ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Анотація. У статті розкривається позиція Сполучених Штатів відносно збройного протистояння на Донбасі, яке розпочалося у 2014 році. Зміст публікації включає окреслення ініціатив, прийнятих вищими посадовими особами США протягом 2014-2015 рр., динаміку руху американської правлячої еліти та експертних кіл до визнання подій на Донбасі вторгненням російських військовослужбовців, порівняння підходів США та країн ЄС до вирішення української кризи. Особливе місце займає аналіз причин упередження США щодо інтенсивного залучення до процесів стабілізації ситуації на Сході України. Висувається теза про вірогідні майбутні дії Сполучених Штатів у разі неможливості припинення вогню дипломатичним шляхом і «замороження» конфлікту.

Ключові слова: США, Україна, Росія, Донбас, Обама, конфлікт, сепаратизм

Abstract. The article highlights the United States attitude against the armed stand-off in Donbass, taking place since 2014. The body of the academic paper includes the definition of the 2014-2015 initiatives committed by the United States senior officials. The article reflects the process of the American power structure and expert circles to recognize the events in the Donbass as the

* аспірант Державної установи «Інститут всесвітньої історії НАН України», науковий керівник: Погорська І.І., доктор політичних наук, старший науковий співробітник, Інститут міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Russian troops invasion; the comparison of U.S. and the EU approaches to Ukrainian crisis.

The analysis of the causes of U.S. involvement to the processes of stabilization of the situation in the East of Ukraine prejudice has acquired a ranking place.

The thesis covers the probable U.S. actions in case of failure to cancel the fire by diplomatic means, and following «freezing» of the conflict.

Keywords: *USA, Russia, Ukraine, the Donbass, Obama, conflict, separatism*

Аннотація. *В статті розкривається позиція Соединенных Штатов в отношении вооруженного противостояния на Донбассе, которое началось в 2014 году. Содержание публикации включает определение инициатив, принятых высшими должностными лицами США в течение 2014-2015 гг., динамику движения американской правящей элиты и экспертных кругов к признанию событий на Донбассе вторжением российских военнослужащих, сравнение подходов США и стран ЕС к решению украинского кризиса. Особое место занимает анализ причин предубеждения США относительно интенсивного привлечения к процессам стабилизации ситуации на Востоке Украины. Выдвигается тезис о вероятных будущих действиях США в случае невозможности отмены огня дипломатическим путем и «замораживания» конфликта.*

Ключевые слова: *США, Украина, Россия, Донбасс, Обама, конфликт, сепаратизм.*

Постановка проблеми. Сьогодні, як і протягом усього 2014 року, Україна перебуває в центрі уваги американської політики. Візит до Сполучених Штатів Президента П. Порошенка, і два візити Прем'єр-міністра А. Яценюка до Вашингтону і Нью-Йорку демонструють інтенсифікацію двосторонніх стосунків між двома країнами і серйозну зацікавленість США брати участь у стабілізації військового протистояння на Сході України. Крім того, відбулося кілька результативних зустрічей

між держсекретарем США Дж. Керрі і главою МЗС України П. Клімкіним, проведено чимало форумів присвячених аналізу ситуації в Україні. Адміністрація Білого дому і Конгрес, демократи і республіканці залишаються єдиними у підтримці українського народу. В останніх заявах щодо України вищі чиновники США, включаючи главу держави, відкрито проголосили, що Америка продовжить чинити тиск на Росію і мобілізувати світ на підтримку нашої держави. У той же час в Білому домі досі уникають певних дієвих заходів для військової підтримки України, які б суттєво збільшили шанси офіційного Києва на припинення вогню та остаточну перемогу. Так, США ще в грудні затвердили Акт на підтримку свободи України, який дозволяє поставку летальної зброї українським військовим, проте в Білому домі не поспішають використовувати цю можливість. В той же час, Президент США Б. Обама виключив можливість залучення американських військових миротворців для стабілізації ситуації на Донбасі. Крім того, США досі вагаються із визнанням ЛНР і ДНР терористичними організаціями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фахових академічних досліджень стосовно американської стратегії щодо України в умовах протистояння на Донбасі поки що не було опубліковано. Серед праць українських науковців, у центрі дослідження яких знаходиться аналіз відносин України і США варто відзначити Є. Макаренко, І. Погорську, М. Рижкова, О. Шевчука, Д. Лакішика, І. Дудко, Б. Гончара, І. Ковалю, С. Шергіна, С. Проня, О. Онищенко, О. Лисенка, В. Мусійчука, М. Фесенка, А. Луценка, Т. Мединську, Л. Чекаленко. Фундаментальними для визначення традиційного місця України у національних інтересах США є монографії Б. Канцелярука «Східноєвропейська дилема Америки», а також Є. Камінського і А. Дашкевича «Політика США щодо України».

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки тема двосторонніх політичних відносин США та України в

умовах збройного протистояння на Донбасі розглядається вперше, дана публікація претендує на наукову новизну.

Формулювання цілей статті. Цілі дослідження: проаналізувати динаміку становлення політичної лінії США щодо конфлікту на Сході України; прослідкувати етапи визнання Сполученими Штатами вторгнення регулярних російських військових сил та збройної техніки в зону протистояння; встановити причини затримки ухвалення рішення про поставки озброєнь в Україну і допомогу у складі миротворчих місій; визначити головні параметри політичного інтересу Сполучених Штатів до конфлікту на Донбасі в категоріях геополітики та націнтересу США.

Розробка політичної лінії США щодо України від початку 1990-х рр. набувала надзвичайно суперечливого характеру: від активної підтримки руху на демократизацію режиму та лібералізацію економіки до стриманого схвалення тенденцій щодо досягнення реальної незалежності України, і більше того, прагнення сприяти підпорядкуванню тенденцій розвитку України тенденціям економічного і політичного розвитку Росії. Починаючи з моменту анексії Автономної республіки Крим Російською Федерацією, американський політичний істеблішмент інтенсифікував двосторонні відносини з Україною і здійснив ряд спроб щодо стабілізації військової та економічної кризи в Україні. З перших шпальт заголовків американської та решти західних країн не сходить тема «українсько-російського протистояння», або, «проросійського сепаратизму». Для спрощеного подання інформації про новини з України, ЗМІ широко використовують цей термін. Так, висвітлюючи події збройного протистояння на Сході України, такі відомі американські видання як New York Times, Washington Post, Wall Street Journal, USA Today, Huffington Post, Bloomberg, Voice of America, Chicago Tribune, LA Times, а також телевізійні мережі CNN, Fox News, CBS News використовують термін «проросійські сепаратисти». Так само цей термін вживається провідними британськими редакціями BBC, Reuters, Financial Times, Telegraph, The

Independent, Daily Mail, іншими європейськими ЗМІ – Euronews, FRANCE 24, Deutsche Welle, а також деякими азійськими – зокрема, Aljazeera, The Japan Times, тощо. У російській пресі прослідковується тенденція до ідентифікації руху за вихід з складу України як «ополченці», в українській пресі – переважно «терористи». В той же час, і в деяких російських та українських виданнях термін «сепаратисти» набув широкого вжитку, зокрема, Interfax, Russia Today, Kyivpost і т.д. У більшості випадків представники Кабінету Міністрів та інші українські посадові особи вдаються до терміну «терористи», рідше до «сепаратисти». Крім того, термін «сепаратисти» використовується Держдепом США та особисто Б. Обамою [1].

Вдаючись до вузькоспеціалізованого аналізу даного поняття, варто відзначити деяку його некоректність. Сепаратизм – боротьба етнічної спільноти за вихід зі складу державного утворення й створення незалежної держави або автономії [2, с. 235]. За іншим визначенням з Словника термінів теорії та історії держави і права, сепаратизм - прагнення до відокремлення, відособлення; рух національних меншин за відділення від державного цілого і утворення самостійної держави. За визначенням автора Стислого термінологічного словника з дисципліни політологія А. Гриньова, сепаратизм – прагнення до відокремлення, що виявляється, як правило, у національних меншин або невеликих народів в багатонаціональних державах, яке спрямоване на створення самостійних держав [3]. Як відомо, Україна є багатонаціональною країною, однак, решта націй проживає інтегровано в український етнос, таким чином обширних територій компактного проживання національних меншин фактично немає. Тому, позначення протестного руху на Сході України за вихід з складу держави не є боротьбою певного етносу за набуття державності, або автономії. Як свідчить останній перепис населення (2001 р.), демографічний склад Донецької і Луганської областей, де відбувається боротьба за вихід зі складу України, свідчить про проживання

на цій території переважно українського етносу. Так, кількість українців, що проживають у Луганській області складає 1,5 млн. осіб, росіян – 1 млн. (загалом 2,5 млн.). У Донецькій області – з 4,8 млн. осіб, 2,7 млн. є українцями і 1,8 млн. росіянами. Відповідно, термін «сепаратизм» в Україні щодо подій на Донбасі 2014-2015 рр. може вживатися лише умовно.

При визначенні місця української кризи на Сході в глобальному масштабі, часто висловлюються припущення про так зване протистояння між Росією та країнами Заходу. Так, у аналітичному звіті Центру Разумкова «Російсько-український конфлікт» кінця 2014 р., йдеться про те, що анексія Криму та військова експансія РФ на Сході України кардинально змінили ситуацію на європейському континенті та у світі. «Україна, по суті, стала плацдармом протистояння Захід-Росія, яке дедалі поглиблюється», йдеться у публікації [4]. За деякими оцінками, інтереси США у регіоні Центрально-Східної Європи полягають у пошуку нових союзників, які могли б обмежувати зростаючий вплив окремих європейських країн-лідерів, насамперед – Франції та Німеччини, які дедалі більше зацікавлені у суверенізації власної політики. На думку науковця О. Сивака, США зацікавлені в обмеженні впливу Росії на Європейському континенті, тому існування й підтримка незалежної України відповідає стратегічним інтересам Вашингтона [5, с. 88]. Але, при цьому зростаюча взаємозалежність між США і Росією робить інших гравців пострадянського об'єктами геополітики, а відтак, об'єктами американсько-російського геополітичного торгу.

Сьогодні спостерігається значна активізація допомоги Україні в умовах погіршення стосунків з Росією, що може свідчити про деяку зацікавленість США брати участь у поточному розвитку подій. З моменту приходу до влади в Україні чинної влади та початку окупації Кримського півострову, Сполучені Штати займають досить активну відверту позицію, порівняно з країнами ЄС. Протягом 2014 р. Конгрес на основі єдності

демократів і республіканців як в Сенаті, так і в Палаті представників практично одноголосно прийняв три закони і шість резолюцій щодо допомоги Україні. Члени Конгресу у своїх публічних виступах постійно висловлюють осуд «російської агресії» та необхідність надання Україні оборонного озброєння. За словами Надзвичайного і повноважного посла України в США, протягом останнього року Америка надала для офіційного Києва більше допомоги, ніж будь-яка інша держава. В тому числі, кредитних гарантій на 1 млрд. дол. і фінансової допомоги на 340 млн. дол., включаючи 118 млн. дол. на зміцнення безпеки України. «США активно працювали з МВФ, Світовим банком, і багато в чому завдяки Штатам ми отримали кредит МВФ 17 млрд. дол. і близько 3 млрд. дол. від Світового банку» [6]. Крім того, экс-посол США в Україні Стівен Пайфер відзначив, що отримана Україною протягом останнього року нелетальної зброя (на суму 170 млн. дол.) вже цього року може бути збільшена до 1 млрд., причому ця допомога включатиме засоби протитанкової оборони [7].

У період з березня 2014 р. посилилися взаємні візити українських та американських чиновників високого рангу. Так, Прем'єр-міністр України А. Яценюк у 2014 р. у Нью-Йорку провів зустріч з Президентом США Б. Обамою, Держсекретарем США Дж. Керрі, членами Конгресу США, а також керівництвом МВФ та Світового Банку. Влітку новопризначений Міністр закордонних справ України П. Клімкін відбув з робочим візитом до США для переговорів з української кризи з радником Президента США з питань національної безпеки С. Райс, Віце-президентом Дж. Байденом, Держсекретарем США Дж. Керрі. У вересні 2014 р. Президент України П. Порошенко під час візиту до Вашингтону зустрівся з Президентом США Б. Обамою, Віце-Президентом США Дж. Байденом, Держсекретарем Дж. Керрі, виступив з промовою в Конгресі. Того ж місяця, Віце-прем'єр міністр України О. Сич взяв участь у роботі круглого столу щодо прогнозу безпекових пріоритетів роботи українського парламенту VIII скликання. 25

вересня 2014 р. Прем'єр-міністр України А. Яценюк взяв участь в роботі 69-ї сесії Генасамблеї ООН у Нью-Йорку.

Крім того, активізувалися зустрічі представників українського уряду та американських посадовців. У квітні 2014 р. Голова НБУ С. Кубів, Міністр фінансів України О. Шлапак та Міністр економічного розвитку П. Шеремета взяли участь в офіційних заходах Весняних зборів МВФ. У ході візиту до США Міністр фінансів О. Шлапак зустрівся з Міністром фінансів США Дж. Лью і підписав угоду про надання кредитних гарантій Україні на суму 1 млрд. дол. У квітні Заступник Міністра закордонних справ України Д. Лубківський зустрівся із помічником Держсекретаря США В. Нуланд, заступником помічника Держсекретаря США з питань Європи та Євразії Е. Рубінім та заступником Держсекретаря США з питань економічного розвитку, енергетики та навколишнього середовища К. Новеллі. У кінці 2014 р. Голова НБУ В. Гонтарева, Міністр фінансів України О. Шлапак взяли участь в офіційних заходах щорічних зборів Ради керуючих в МВФ та Світовому банку. З офіційними візитами до України за період лише березня-грудня 2014 р. прибули Держсекретар США Дж. Керрі, Віце-президент США Дж. Байден (два візити), Заступник Держсекретаря США В. Нуланд (два візити), Міністр торгівлі США П. Пріцкер, Спеціальний посланник та Координатор з питань міжнародної енергетичної політики Державного департаменту США К. Паскуаль (два візити), 17 американських сенаторів, включаючи впливового республіканця, экс-кандидата на пост Президента США Дж. МакКейна, 20 конгресменів Палати Представників.

Шлях до визнання. З моменту початку збройного протистояння на Донбасі, світова спільнота, включаючи США спостерігає за розвитком подій і намагається встановити джерела конфліктної ситуації на Сході. Так, 13 листопада 2014 р. НАТО та ОБСЄ вперше визнали факт російського вторгнення в Україну на Сході, коли Філіп Брідлав, американський генерал, верховний головнокомандувач об'єднаними

силами НАТО в Європі заявив, що колони російських танків, артилерії, ППО і військових підрозділів були помічені при несанкціонованому перетині кордону в напрямку України. На вимоги Москви надати докази, Ф. Брідлав відмовився повідомити, яким чином була отримана інформація про зазначені дані, і скільки солдатів, танків і БТР в цьому брало участь.

Вже 1 лютого 2015 р. Б. Обама заявив, що українській регулярній армії чинять спротив військові формування, які фінансуються з Росії, де вони проходять військову підготовку та інструктаж, де також отримують підтримку від військовослужбовців РФ. Так само 19 лютого посол США в Україні Дж. Пайєтт офіційно повідомив, що «російські військові розгорнули передові системи ППО поблизу Дебальцевого» [8]. Що стосується Мінських домовленостей про припинення вогню, 23 лютого Постійний представник США при ООН Саманта Пауер назвала «грубим порушенням Статуту ООН» дії Росії по відношенню до України, закликавши посилити санкції проти РФ. За її словами, «Росія сьогодні готує, озброює і воює разом з сепаратистами, які грубо захопили українську територію. Це грубе порушення Статуту ООН, це порушення суверенітету, територіальної цілісності і незалежності країни-сусіда» [9]. При цьому, США досі не визнали ДНР і ЛНР терористами.

Позиції США та ЄС. На сьогодні має місце принципова різниця в поглядах на український конфлікт з боку Європи і США. Старий Світ націлений на здійснення конкретних кроків з припинення збройного конфлікту лише дипломатичним шляхом. США займають більш радикальну позицію, наголошуючи на суверенне право України здійснювати контроль над її територією. В той же час, Європа не зацікавлена у продовженні війни на Україні, сподіваючись на швидке скасування режиму санкцій проти Росії, з якою ЄС має серйозну економічну кооперацію, передусім у сфері імпорту дешевих російських енергоносіїв. В той же час, європейські країни Центральної та Східної Європи, які у минулому стикнулись з радянською окупацією, більш

радикально налаштовані по відношенню до українсько-російського конфлікту. Зокрема, экс-президент Польщі О. Кваснєвський переконаний, що Брюссель має зайняти більш жорстку позицію по Донбасу і залучити більшу кількість представників Польщі до переговорного процесу. Так, міністр закордонних справ Литви Л. Лінкявічюс вважає прохання України про розміщенні миротворчого контингенту на сході країни цілком адекватним рішенням.

На даний момент, Україна розраховує на більш масштабну підтримку світової громадськості, передусім у аспекті надання оборонного озброєння та направлення миротворчої місії, однак, дана перспектива поки що залишається маловірогідною. Першим кроком назустріч західним партнерам Україна зробила у 2014 р., скасувавши позаблоковий статус, розраховуючи на вступ до НАТО. Але, як зазначають уповноважені представники альянсу, питання вступу наразі стоїть не на часі. У лютому 2015 р. Міністр закордонних справ України Павло Клімкін закликав Раду Безпеки ООН схвалити прохання Києва про розгортання миротворчої місії на Донбасі для забезпечення виконання мінських домовленостей, після того, як дане рішення було прийняте РНБО. Україна розраховує, що миротворці займуть позиції уздовж лінії зіткнення в Донбасі, так і вздовж неконтрольованої ділянки російсько-українського кордону. Однією з причин відсутності допомоги із Заходу щодо оборонної зброї, у лютому 2015 р. Радник голови МВС, нардеп Антон Геращенко назвав негласну заборону ЄС на постачання зброї в Україну. При цьому, за його словами, зараз Україна може забезпечити себе зброєю і військовими технологіями приблизно на 35-40 % [10].

У відповідь на українські очікування, першим з американців, хто закликає надати зброю Україні і перейти від принципу «занепокоєння» до рішучих дій щодо стабілізації ще 10 вересня 2014 р., радник президента США, консультант Центру стратегічних і міжнародних досліджень З. Бжезинський, який зробив заяву виступаючи перед комісією Сенату

США з питань озброєння. «Розповім вам про свій найбільший жах. Одного разу Путін захопить Ригу і Таллінн, тому що вони не зможуть самі себе захистити. А ми на Заході будемо говорити, що це скандал і шок, будемо висловлювати обурення і не будемо робити більше абсолютно нічого» [11]. Так само 22 січня Голова комітету зі збройних сил Сенату Сполучених Штатів Америки Дж. Маккейн заявив, що «Для президента (Б. Обама – Ред.) настав час, щоб продемонструвати дух рішучості, надавши Україні допомогу летальною зброєю, якої вона потребує для захисту. Недотримання цієї вимоги буде чіткою ознакою слабкості не тільки для Путіна, але і для потенційних агресорів у всьому світі» [12].

Сам Б. Обама у інтерв'ю 1 лютого прокоментував заклики про необхідність введення американських військових на Донбас наступним чином: «Для тих, хто зауважуватиме нам, що ми повинні робити більше, я відповім – що ми готові піти на більш високі витрати, і це саме те, що ми робимо, і ми можемо посилити дипломатичний тиск. Я не думаю, що було б доцільно для Сполучених Штатів чи решти світу вдаватися до прямого військового протистояння між США і Росією» [13].

Проросійський сепаратизм та національний інтерес США. У стратегічному плані обережність США у політиці щодо підтримки України у її прагненні повернути контроль над Донбасом є достатньо причин. Україна, маючи значну територію, ресурси, потенціал, є регіоном, інтерес до якого з боку США поступово зростає, але цей інтерес завжди знаходиться в контексті відносин з РФ. Початком включення України до націнтересу США прийнято вважати програму Б. Клінтона, яка передбачала ядерне роззброєння, проєвропейську інтеграцію. Якщо адміністрація Дж. Буша-ст. дещо вагалася стосовно того, якими будуть двосторонні відносини США з молодими незалежними державами пострадянського простору, то адміністрація Б. Клінтона розглядала Україну як державу, стратегічне партнерство з якою абсолютно повністю відповідає інтересам США. Традиційно вважається, що для ЄС і США

стабільна Україна потрібна саме як потенційна противага Росії, зв'язок між останньою й Західним світом. Тому у політиці його наступника Дж. Буша-мол. прослідковується намагання залучити Україну до НАТО, що гарантувало б США геополітичний вигреш у центральній Європі, а також входження у Західні та світові торгівельні блоки на противагу російським проектам євразійського ЄЄП. Досягнення членства України в НАТО до кінця президентського терміну в 2008 р. також стало ключовим завданням Д. Буша, який розглядав це членство як свій та республіканської партії історичний внесок. Проте, задекларований керівництвом України курс на євроатлантичну інтеграцію та його багатовекторна зовнішньополітична стратегія взагалі закономірно розглядалися Заходом як імітаційні. Саме тому рівень прямих іноземних інвестицій ЄС та США в Україну протягом 1991-2006 року не перевищив навіть 3 млрд. дол. [14]. Відсутність у владної еліти в Україні однозначної, прогнозованої стратегії економічних й суспільно-політичних перетворень призвела до виведення Сполученими Штатами Америки, Німеччиною, Францією та іншими країнами України на геоекономічну периферію своїх інтересів, що вкінці співпало у часі з втіленням американської стратегії щодо перезавантаження з РФ у 2009 р.

В період перезавантаження, на відміну від попередників, адміністрація Б. Обами не розглядає Україну в якості геополітичної противаги домінуванню РФ на пострадянському просторі. Сполученими Штатами фактично знято з порядку денного питання вступу України до НАТО. Головну увагу Державний департамент зосереджував на питаннях ядерної безпеки, роззброєння та контролі над озброєннями, сприянню збереження співпраці України з міжнародними фінансовими організаціями. В експертному співтоваристві посилювалися переконання, що однією з складових «перезавантаження» відносин між Кремлем та Білим Домом стала реалізація сценарію «Великої угоди» («Big Bargain») – США «віддають» Росії Україну та Грузію, навзаєм отримуючи багатопланову допомогу в Афганістані та Ірані [15, с. 13].

Однак, із завершенням епохи перезавантаження і введенням практично всіма країнами Заходу санкцій проти Росії, України, яка стикнулася у 2014 році з військовою агресією на власній території вірогідно може змінити Польщу у геоекономічних проєктах Сполучених Штатів, у проєктах взаємодії реформованого Європейського Союзу та простору національних інтересів Росії. Проте, це не означатиме прямого захисту миротворців США у вирішенні української кризи. Хоча у Києві та в західних столицях Росію вважають однією із сторін конфлікту, оскільки в зоні протистояння була виявлена бронетехніка і озброєння, які виробляються тільки в Росії, в український полон потрапляли озброєні люди з документами російських військових, зафіксовані факти переправи озброєнь через український кордон, а Москва категорично заперечує участь у військових діях в прикордонних з Росією українських районах, називаючи конфлікт внутрішньоукраїнським і стверджуючи, що російські військові перебувають там виключно в ролі добровольців. В будь-якому випадку, цього виявляється не достатньо для втручання США.

Як відомо, кожен з конфліктів постбіполярного періоду, де залучалися військові сили США, мав під собою або значне порушення прав людини в масштабах всієї країни, або безпосередню інтервенцію в чужу країну, а також пряму агресію по відношенню до громадян США. Так, для операції «Буря в пустелі» приводом стала відкрита окупація Іраком чужої країни – Кувейту, а також підозри у розробці ядерної зброї. Крім того, причиною першочергового інтересу США до регіону є стабільність у поставках нафти, що може здійснюватись лише за відсутності загроз. Участь США в складі військових сил ООН в 1993 р. в Сомалі передбачала відновлення після гуманітарної катастрофи в масштабах всієї країни, за якої загинули близько 300 тис осіб. Ракетний обстріл і бомбові удари НАТО по позиціях сербів під час протистояння в Югославії 1995-1999 рр. мало на меті зупинити міжнаціональну ворожнечу і забезпечити спокій всередині Європи. У 1998 р. як відповідь на агресію

проти США (проти посольств США в Танзанії та Кенії були здійснені теракти), США почали операцію «Безмежна досяжність» в Афганстані щоб нейтралізувати свою пряму загрозу, для чого були здійснені бомбардування крилатими ракетами таборів підготовки бойовиків «Аль-Каїди», а після теракту у Нью-Йорку 2001 р., був продовжений ракетний обстріл і бомбардування позицій талібів. Так само у 2003 р. в Ірак були введені війська у відповідь на підозри у розробці зброї масового ураження, яку потенційно могли застосувати до країн Заходу. Бомбардування урядових військ і об'єктів в Лівії країнами НАТО в 2011 р. було здійснено у відповідь на факт використання авіації для придушення мирних акцій протесту урядом країни. У 2014 р. США спільно з Бахрейном, Йорданією, Катаром, Саудівською Аравією та ОАЕ завдали більше 550 ударів по терористичній організації «Ісламської держави» на захопленій території в Сирії – угруповання, яке стало відомим завдяки жорстоким розправам над полоненими, а також захопленими журналістами та представниками релігійних і етнічних меншин, стративши у Сирії за півроку 2 тис. людей. Ситуація в Україні не входить до числа подібних випадків, тому безперспективним є сподівання на участь військових миротворців США у стабілізації порядку на Донбасі, це стало б недоцільним, або було здійснене занадто дорогою ціною, що не характерне для військової стратегії США.

Висновки. Ситуація на Сході України залишається вкрай складною і непередбачуваною – існує ймовірність створення чергового «замороженого» конфлікту-джерела нестабільності та загрози для Європи, плацдарму для подальшої експансії РФ. США та ЄС зацікавлені у стабілізації ситуації, але не поспішають приймати участь у цьому відмінними від дипломатії і санкцій способами. Вірогідно, що ЄС більш зацікавлений в якнайшвидшій стабілізації, ніж США, оскільки має спільні кордони з Україною. США імовірно, не вдаватимуться до радикальних кроків відносно РФ, обмежуючись лише експресивною риторикою у ЗМІ і

економічною ізоляцією геополітичного суперника. Не виключено, що вичікуватимуть від РФ нових агресивних кроків, залишаючись осторонь і не встаючи на бік миротворчих операцій. Підтримка України скоріше, за все, буде супроводжуватись матеріально-технічними засобами, кредитами та спільними навчаннями військових за межами гарячих точок, і вірогідно, навіть за межами України. В такій ситуації міжнародний імідж Росії як стабільного партнера, передусім, в галузі економіки, буде остаточно втрачений, що стане для США виграшем у сенсі здобуття нових союзників, зокрема у найбільш важливому для США регіоні – Південно-Східній Азії і Океанії. Таким чином, проблема місця України в системі національних інтересів США в умовах конфлікту з Росією потребує подальшого дослідження як з погляду її вагомості для теорії і практики зовнішньої політики України, так і перебігу подій, які відбуваються у сьогоденні.

Список використаних джерел

1. Russia's Continuing Support for Armed Separatists in Ukraine and Ukraine's Efforts Toward Peace, Unity, and Stability [Електронний ресурс]. – Washington, DC. - July 14, 2014. – Режим доступу: <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2014/07/229270.htm>.
2. Малий етнополітичний словник / [О. В. Антонюк, В. І. Волобуєв, М. Ф. Головатий та ін.]. – К. : МАУП, 2005. – 288 с.
3. Гринев А.В. Краткий терминологический словарь по дисциплине политология / А.В. Гринев. – С-ПбГУП, Санкт-Петербург, - 2004.
4. Російсько-український конфлікт. Аналітична доповідь Центру Разумкова // Національна безпека і оборона. – К.: 2014. -№5-6. – С.58-67.
5. Сивак О. Новітні українсько-американські відносини / О. Сивак, П. Черник // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку: Збірник наукових праць. – 2010. - Вип. 22. - С. 87-93

6. Інтерв'ю Посла України в США: Ставлення США до України кардинально змінилося. - 27 січня 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/interviews-and-articles/3389-stavlennya-ssha-do-ukrajini-kardinalyno-zminilosyaposol-mocik>

7. Экс-посол США Пайфер: «Мы предлагаем предоставить Украине легкое противотанковое оружие» [Електронний ресурс] // Газета «Сегодня». – 2 февраля 2015. – Режим доступу: <http://www.segodnya.ua/ukraine/eks-posol-ssha-payfer-my-predlagaem-predostavit-ukraine-legkoe-protivotankovoe-oruzhie-590039.html>

8. Geoffrey R. Pyatt Російські військові розгорнули передові системи ППО поблизу Дебальцевого. - GeoffPyatt Twitter. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://twitter.com/GeoffPyatt/status/568346136681046018>.

9. Штаты обвинили Россию в грубейшем нарушении Устава ООН [Електронний ресурс] // Укринформ. – 23 февраля 2015. – Режим доступу: http://www.ukrinform.ua/rus/news/shtati_obvinili_rossiyu_v_grubeysheem_narushenii_ustava_oon_1717370.

10. Геращенко А. Все для фронта / Facebook. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.facebook.com/anton.gerashchenko.7/posts/814377658649083?pnref=story>

11. Бжезинский призвал сенаторов США предоставить оружие Украине [Електронний ресурс] // ЛигаБизнесИнформ. – Режим доступу: http://news.liga.net/news/politics/5064921-bzhezinskiy_prizval_senatorov_ssha_predostavit_oruzhie_ukraine.htm

12. Statement by senator John McCain on the situation in Ukraine / U.S. Senator John McCain web. – Washington, D.C. – Jan 22, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mccain.senate.gov/public/index.cfm/press-releases?ID=65a3df88-3b31-4c7f-9064-61ef46c3bcef>.

13. Transcript of President Obama's Interview on Ukraine Situation / CNN - February 1, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://transcripts.cnn.com/TRANSCRIPTS/1502/01/fzgps.01.html>.

14. Шевцов А. І. Співробітництво Україна-США у контексті зовнішньополітичних стратегій / А.І. Шевцов, Г.І. Мерніков // Стратегічна панорама. – 2007. – №2. – С.61-68.

15. Мерніков Г.І. «Перезавантаження» відносин США та РФ: наслідки для України [Електронний ресурс] / Г.І. Мерніков – Режим доступу: <http://dp.niss.gov.ua/public/File/docs/Ru-US-Reload.pdf>.